

Prekentekest: Luk 2,25-38

I Jerusalem bodde det den gang en mann som hette Simeon; han var rettskaffen og gudfryktig og ventet på tiden som skulle komme med trøst for Israel. Den Hellige Ånd var over ham, og Ånden hadde latt ham få vite at han ikke skulle dø før han hadde sett Herrens Salvede. Nå kom han til templet, ledet av Ånden. Og da Jesu foreldre kom med barnet for å gjøre med ham som skikk var etter loven, tok Simeon barnet i sine armer, priste Gud og sa:

Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred, slik som du har sagt. Med egne øyne har jeg sett din frelse, som du har beredt i alle folks påsyn, et lys som blir til åpenbaring for hedningene og til ære for ditt folk Israel.

Hans far og mor undret seg over det som ble sagt om ham. Og Simeon velsignet dem og sa til hans mor Maria: "Se, han er satt til fall og oppreisning for mange i Israel, og til et tegn som blir motsagt. Slik skal mange hjerters tanker komme for dagen. Men også gjennom din sjel skal det gå et sverd." Det var en kvinne der som var profet, Anna, Fanuels datter, av Asjers stamme. Hun var høyt oppe i årene. Som ung hadde hun vært gift i sju år og hadde siden levd som enke, til hun nå var åttifire år. Hun forlot aldri templet, men tjente Gud i faste og bønn natt og dag. Nå kom også hun fram og lovpriste Gud; og hun talte om barnet til alle som ventet på frelse for Jerusalem.

Slik lyder Herrens ord.

De stille i landet

I prekentekesten i dag står vi midt i et tidsskille. Alle har vi vel sett hvordan avistegnere ofte fremstiller årsskiftet; det gamle året som ebber ut tegnes som en gammel olding, og det nye året som et nyfødt barn. Årsskiftet blir møtet mellom den gamle som vet med seg selv at han kun har timer igjen å leve, og den nyfødte. Også i virkelighetens verden skjer det slike møter. Og det er noe forunderlig fredfullt over det. Selv på dødsleiet, der voksne familiemedlemmer har mistet kontakten, kan det tennes glimt av liv i øynene på den gamle i møte med oldebarnet. Skal tro hva det skyldes? Takknemlighet for at en selv har fått leve et langt liv, eller kanskje glede over at slekten føres videre? Det nye som har fremtiden foran seg i møte med den gamle som har livet bak seg, og et hav av år i mellom.

Den gamle Simeon i templet, hvis liv var i ferd med å nå sin ende, opplevde møte med barnet han hadde lengtet etter. "Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred, slik som du har sagt. Med egne øyne har jeg sett din frelse." Det liv den gamle Simeon så i det lille barnet var Guds frelse. Det gjorde at han nå kunne fare herfra i fred. Han så fremtidslivet. Simeon og Anna i templet var begge gamle. De var Herrens trofaste tjenere. De tilhørte en minoritet blant jødene. De levde som gudfryktige jøder, et stille liv. De tjente Herren i

ydmukhet mens de ventet på frelsens dag skulle komme. De tilhørte en liten rest av jødefolket som Paulus skrev om i Romerbrevet, og som vi hører om hos de gammeltestamentlige profetene: "Om Israel var så tallrikt som havets sand, skal bare en rest bli frelst." Rom 9,27 (jfr. Jes 10,22).

Det er et vakkert bilde som tegnes av disse to som "ventet på frelsen for Jerusalem". I Salmenes bok finnes en helt spesiell beskrivelse av slike som Simeon og Anna: De stille i landet, ble de kalt. (Salme 35,20) Det var ikke de opprørske og utålmodige menneskene. Nei, midt i et folk som hadde hastet i forkant av Gud, og som ikke hadde ro på seg til å vente på Herrens frelse. Midt i dette folket fantes det noen rettskafne og gudfryktige, som ventet trofast på den tid Herren ville gi. De var gjerne ydmyke og fattige, og i stedet for å ta hevn når noen spottet la de sin sak frem for Herren. De opplevde motstand fra de mange som vred og vrenget på sannheten. Salme 35 i Det gamle testamente gav ord til den gamle Simeon da han endelig fikk se med egne øyne frelsen de har ventet på. Salmen om de stille i landet er en klagesalme til Gud, klage over uretten og over alle som gjorde livet tungt og vanskelig for dem som ventet på Herren:

Hvor lenge vil du se på, Herre?
Berg mitt liv fra dem som herjer,
det beste jeg har, fra løvene!
Jeg vil takke deg i den store forsamling
og prise deg i den tallrike flokk.
La ikke svikefulle fiender få triumfere over meg!
De som hater meg uten grunn,
skal ikke blunke hånlige med øyet!
De skaper ikke fred med sin tale,
men mot de stille i landet tenker de ut svikefulle ord.
De sperrer opp munnen imot meg, de roper hånsord og sier:
Vi har sett det med egne øyne!
Du har sett det, Herre. Vær ikke taus, vær ikke langt borte fra meg,
Herre! Reis deg, våkn opp og skaff meg rett, min Gud og Herre,
før min sak! Døm meg i din rettferd, Herre, min Gud,
la dem ikke triumfere over meg.

Salme 35,17-24

De stille i landet led i stillhet og tjente Gud i templets og synagogenes gudstjenesteliv. De levde etter mottoet, uttrykt gjennom ordene fra Salme 37: "Vær stille for Herren og vent på ham! Bli ikke brennende varm på den som har lykken med seg, på den som setter onde planer i verk!" Og ordene fra profeten Jesaja: "I stillhet og tillit skal deres styrke være." Jes 30,15.

Det så mørkt ut for de stille i landet i mange hundre år. Det var som om alle de andre vant og hadde fremgang hele tiden. De kunne slå fakta i bordet mot alle

som valgte den stille veien "Vi har sett det med egne øyne!" Ikke rart at de stille i landet ropte til Gud: "Reis deg, våkn opp og skaff meg rett, min Gud og Herre, før min sak!" Og så, da Jesus var født, var det Simeons tur å si: "Jeg har sett det med egne øyne!"

Hva så de gamle i møte med barnet? Den hellige Ånd var over Simeon og hadde åpenbart at barnet var Herrens Messias, Guds frelse. I barnet så han det Gud hadde lovet, tider med trøst for Israel, et lys som blir til åpenbaring for hedningene og til ære for hans eget folk. Barnet i den gamles hender er Guds Sønn som kom for å frelse gjennom å gå inn i lidelse og død. Hvor mye den gamle forstod av dette er vanskelig å vite. Men Moria berg, stedet de stod på talte sitt eget språk. Moria berg var stedet der Abraham var villig til å ofre sin sønn Isak, da Gud sa: "Ta Isak, din eneste sønn, som du er så glad i, og dra til Moria-landet! Der skal du ofre ham som brennoffer på et av fjellene som jeg vil vise deg!" 1Mos 22,2. Vi vet at Gud ville sette Abraham på prøve, og hindret ham i å ofre sønnen. Og vi husker at Abraham hadde sagt til sønnen sin: "Gud vil nok selv se seg ut et offerlam, gutten min." 1Mos 22,8.

På Moria berg ble siden templet bygget. Nå stod de der på tempelhøyden, den gamle Simeon med Jesus-barnet i sine hender, og Anna, Maria og Josef, et steinkast fra Golgata klippen. Og Simeon velsignet dem og sa til Jesu mor, Maria: "Se, han er satt til fall og oppreisning for mange i Israel, og til et tegn som blir motsagt. Slik skal mange hjerters tanker komme for dagen. Men også gjennom din sjel skal det gå et sverd." På Golgata klippen skulle Guds og Marias Sønn en dag ofres som en soning til menneskers frelse. En dag skulle sverd gå gjennom barnets kropp og Marias sjel.

Simeon varslet at det ikke bare skulle være harmoni rundt Jesus. Han kom ikke bare til de stille i landet, han skulle gå rett inn i denne verdens urettferdighet og smerte, og kalle både undertrykte og undertrykkerne til frelse. Barnet i Simeons hender skulle bli satt til fall og oppreisning for mange i Israel, og til et tegn som blir motsagt. Jesus vokste siden opp, og de tegnene og underne han kom til å gjøre styrket de troende i troen, men de vantro ble mer innbitt i sin motstand. Der Jesus var til stede ble kontrastene tydeligere og menneskers innerste tanker kom for en dag. Slik skal det også være den dagen Jesus kommer igjen som dommer. Den dagen skal alle gjerninger som er gjort på jorden komme fram i lyset, står det i 2Pet 3,10.

Simeon og Anna, stod på terskelen til en ny tid. De hadde levd i den gamle pakt under loven, men i troen på Guds løfter. Nå så de den nye tiden komme med frelse. Det var den nye pakts tid. Nå var Jesus, Guds Messias kommet, født av en kvinne, født under loven. Men Jesu komme sprenger rammen for den gamle pakt. I Jesus Kristus oppretter Gud en ny pakt i Jesu blod, der Gud bringer det endegyldige offeret som er en soning for all verdens synd. Den gamle Simeon var en Guds tjener i den gamle pakt. Når han ble løst fra sin tjeneste, markerte

det også at slutten var kommet for dem som tjente Herren under loven. Med den nye tiden skulle Guds folk tjene Herren som sønner og døtre, som Guds barn i Ånden.

Og her er vi i dag. Vi lever i den nye pakts tid. Det har gått omtrent like lang tid fra Gud gav det første løftet om velsignelse til Abraham og frem til Jesu fødsel, som fra Jesu fødsel og frem til vår tid. Vi lever i den tiden den gamle Simeon og Anna Fanuels datter hele sitt liv hadde lengtet etter. Jesus kom som frelseren, den salvede, som brakte frelestiden til jorden. De gamle i templet fikk være den generasjonen som fikk se den nye tiden komme.

I Guds frelsesplan lever vi i de siste tider som er tiden mellom Jesu første og andre komme. I natt går vi over i et nytt årtusen. Vår tidsregning begynte med år én og ikke med år null. Derfor er det strengt tatt nå det store tusenårsskiftet finner sted. For alt vi vet, kan det være vi som får oppleve det neste tidsskillet i Guds frelsesplan. En dag skal tiden gå over i evigheten. En dag er frelestiden slutt og Jesus kommer som dommer og fullender det synlige Guds rike på en nyskapt jord.

La oss da lære av de stille i landet og vente på Herren i gudsfrykt og som rettskafne kristne. Den gudfryktige regner med Gud i alle ting, i hverdagen som i de lange linjer i livet. "Den som tror har ingen hast" Jes 28,16, står det skrevet. La oss derfor ikke haste foran, men vente på Gud, så vil han i sin time svare.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.